

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА

вступного випробування
для вступників на навчання за освітньою програмою
зі спеціальності **081 Право**
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Суми – 2017

Зміст

Пояснювальна записка

Зміст програми

Питання до екзамену

Норми і критерії оцінювання відповідей на екзамені

Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту до аспірантури із спеціальності 081 Право розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з даної спеціальності та призначено особам, які здобули вищу освіту за ступенем магістра або спеціаліста.

Мета вступного іспиту полягає у визначенні глибини теоретичної та методичної підготовки здобувача, його наукового і культурного світогляду, здатності самостійно займатися науково-дослідницькою діяльністю.

Об'єктом екзаменаційного контролю є рівень засвоєння теоретичних знань та володіння професійно-методичними вміннями, сформованими у здобувача в результаті вивчення питань запропонованої програми, а також вивчення конкретних питань, пов'язаних зі сферою його наукових інтересів.

Для успішного складання вступного іспиту здобувачу необхідно продемонструвати розуміння ключових проблем та сучасного стану теорії та історії держави і права, конституційного права, кримінального права та процесу, цивільного права та процесу, а також уміння виділяти проблематику в обраній галузі дослідження.

Здобувач повинен продемонструвати здатність викласти ключові проблеми питань, запропонованих у білеті, вміння довести їх актуальність, проаналізувати різні точки зору з цих питань та аргументацію їхніх прихильників, сформулювати й обґрунтувати гіпотезу і хід її доведення; вміння використовувати науковий підхід до розв'язання практичних проблем правозастосування

Головною вимогою щодо рівня теоретичної підготовки здобувачів є ґрунтовне знання ними основного понятійно-категоріального апарату юриспруденції, провідних концепцій праворозуміння, усвідомлення ролі і значення юридичної науки в їхній майбутній професійній і науковій діяльності.

Відповідь здобувачів на екзамені повинна підтвердити повноту їхніх знань категорійно-понятійного апарату, нових підходів до трактування окремих понять, категорій та термінів, розуміння їхньої сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, закономірностей, методів і засобів правової науки. Здобувач повинен також продемонструвати здатність аналізувати проблему з різних точок зору, показати знання правових явищ та процесів, діапазон володіння вміннями й навичками операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість конструктивно-планувальних, проектувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь.

Зміст програми

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Загальна теорія держави і права як юридична наука

Поняття та предмет теорії держави і права. Виникнення і розвиток теорії держави і права. Функції теорії держави і права. Методологія теорії держави і права.

Теорія держави і права як учбова дисципліна. Місце теорії держави і права у системі суспільних, гуманітарних наук та її функції. Місце теорії держави і права у системі юридичних наук та її функції

Походження держави і права

Основні теорії походження держави і права. Причини і закономірності виникнення держави і права. Загальна характеристика публічної влади в первісному суспільстві. Ознаки, що відрізняють державу від первісного суспільства. Ознаки, що відрізняють норми права від норм поведінки в первісному суспільстві. Особливості походження держави і права в різних народів світу. Типологія держав.

Поняття та загальна характеристика держави. Державна влада

Загальна характеристика держави, поняття та ознаки. Державний суверенітет. Поняття, ознаки та структура державної влади. Методи здійснення державної влади. Економічна, соціальна і моральна основи державної влади. Легітимність та легальність державної влади. Сутність держави.

Функції держави

Поняття, зміст та значення функцій держави. Еволюція функцій держави. Система функцій держави, їх класифікація. Внутрішні функції держави. Зовнішні функції держави. Форми і методи здійснення функцій держави. Межі втручання держави в сферу громадянського суспільства.

Механізм держави

Поняття, значення і структура механізму держави. Апарат держави та принципи його організації. Поділ влади як правова форма організації апарату держави. Інститут держави: поняття і види. Поняття та ознаки державних органів. Види державних органів. Органи держави та самоврядування: їх співвідношення.

Форма держави

Поняття форми держави та її складові частини. Форма державного правління та її види. Монархія та її види. Республіка та її види. Форма державного устрою. Унітарна держава. Складна форма державного устрою. Державно-правовий режим.

Демократична, правова, соціальна держава та громадянське суспільство

Поняття, принципи демократії. Виникнення і розвиток вчення про правову державу. Поняття, ознаки та принципи правової держави. Загальна характеристика соціальної держави. Громадянське суспільство: поняття та структура.

Загальне вчення про праворозуміння

Загальні засади праворозуміння як категорії юридичної науки. Поняття та типи концепцій праворозуміння. Природно-правова концепція праворозуміння. Позитивістська концепція праворозуміння. Нормативізм. Соціологічна концепція праворозуміння. Інтегративний підхід у праворозумінні

Поняття та сутність права

Поняття і ознаки права. Об'єктивне та суб'єктивне право. Теорії походження та закономірності виникнення права. Сутність права. Функції права. Цінність права.

Соціальне призначення права.

Соціальне регулювання. Поняття, функції і види соціальних норм. Норми права. Норми моралі. Корпоративні норми. Релігійні норми. Технічні норми. Соціальна цінність і функції права. Співвідношення права з іншими соціальними нормами.

Система об'єктивного права

Поняття і структура системи об'єктивного права. Публічне та приватне право. Матеріальне та процесуальне право. Галузі права. Предмет та метод правового регулювання. Інститути права. Співвідношення національного, регіонального та міжнародного права.

Норма права. Принципи права

Поняття і ознаки норм права. Види норм права. Спеціалізовані (нетипові) та колізійні норми права. Структура норми права. Види диспозицій, гіпотез, санкцій. Форми (способи) викладу норми права у нормативно-правових актах.

Поняття та ознаки принципів права. Класифікація принципів права. Загальнолюдські (цивілізаційні) принципи права. Загальні принципи права. Галузеві та міжгалузеві принципи права. Принципи правових інститутів.

Джерела (форми) права

Поняття форми права. Джерела (форми) права та їх класифікація.

Правовий звичай. Правовий прецедент. Нормативно-правовий договір. Нормативно-правовий акт.

Правова доктрина. Науково-практичні коментарі до законодавства. Релігійно-правова норма. Релігійно-правовий текст як основна форма права в правових систем релігійного типу.

Нормативно-правовий акт як форма права

Поняття та ознаки нормативно-правових актів. Види нормативно-правових актів. Конституція держави - основа правової системи.

Дія нормативно-правових актів у часі, просторі й за колом осіб. Чинність нормативно-правових актів. Набрання, припинення та зупинення дії нормативно-правового акта.

Поняття системи законодавства. Структура системи законодавства. Вертикальна (субординаційна), горизонтальна (галузева) та федеративна система законодавства.

Правотворчість

Правоутворення. Правотворчість: поняття, принципи і види. Безпосередня та опосередкована правотворчість. Стадії правотворчого процесу.

Юридична техніка. Правотворча, правоінтерпретаційна та правозастосовна юридична техніка.

Система законодавства, систематизація законодавства.

Систематизація законодавства. Кодифікація, інкорпорація, консолідація, звід. Облік законодавства. Сучасна кодифікація законодавства в Україні, її основні напрямки, форми та значення у забезпеченні правового стану суспільства і держави.

Тлумачення норм права

Поняття і необхідність тлумачення права. Сутність тлумачення-з'ясування, тлумачення-роз'яснення.

Способи тлумачення норм права: поняття та основні риси. Граматичне (філологічне, семантичне, лінгвістичне) тлумачення правових норм. Логічне, історичне, системне та наукове тлумачення правових норм.

Види тлумачення права за суб'єктами.

Акти тлумачення (інтерпретаційні акти), їх види та юридична природа.

Реалізація і застосування норм права

Сутність, поняття, основні ознаки реалізації права. Основні форми безпосередньої реалізації права. Використання норм права. Виконання приписів норм права. Дотримання норм права. Засоби забезпечення належної реалізації права.

Застосування норм права як особлива форма його реалізації.

Правозастосовні акти: поняття та ознаки.

Правова поведінка

Поняття та структура правової поведінки. Види правової поведінки. Поняття та основні ознаки правомірної поведінки. Об'єктивна та суб'єктивна сторони правомірної поведінки. Види правомірної поведінки. Зловживання суб'єктивним правом. Об'єктивно протиправна поведінка.

Правові відносини

Поняття та основні ознаки правових відносин. Забезпеченість правовідносин захистом державного примусу.

Основні види правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Правоздатність, дієздатність та деліктоздатність суб'єктів правовідносин. Об'єкти правовідносин. Юридичний і фактичний зміст правовідносин.

Обставини, з настанням яких виникають, змінюються або припиняються правові відносини. Юридичні факти та їх класифікація.

Правопорушення

Загальна характеристика та ознаки правопорушення. Елементи правопорушення. Суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона правопорушення. Поняття та форми вини.

Види правопорушень. Злочини, проступки (види проступків). Причини правопорушень і шляхи їх усунення.

Юридична відповідальність

Поняття і ознаки юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності.

Стадії юридичної відповідальності. Обставини, що виключають юридичну відповідальність. Підстави звільнення від юридичної відповідальності.

Правова система та її структура

Поняття та ознаки правової системи суспільства. Структура правової системи суспільства. Підсистеми правової системи.

Поняття правової сім'ї. Типи (сім'ї) правових систем сучасності.

Правова система і право.

МОДУЛЬ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Вступ до сучасного українського конституціоналізму

Конституціоналізм - політико-правова система держави і суспільства. Принципи сучасного українського конституціоналізму.

Конституційне право як фундаментальна галузь національної системи права

Поняття та предмет конституційного права як галузі права. Особливості методу конституційного регулювання. Функції конституційного права. Структуроутворююча роль конституційного права в правовій системі України на сучасному етапі політичного та правового реформування в країні.

Система конституційного права України

Поняття системи конституційного права та її складові елементи. Поняття норми конституційного права. Особливості та структура конституційно-правових норм. Критерії класифікації та види конституційно-правових норм. Інститути конституційного права: поняття, критерії класифікації та види.

Джерела конституційного права. Конституція України

Поняття й склад джерел конституційного права. Поняття конституції. Роль (функції) конституції. Конституція України: структура, юридичні властивості, основні соціально-правові пріоритети, загальна характеристика. Порядок прийняття і внесення змін до Конституції України. Поняття й функції правової охорони Конституції. Суб'єкти правової охорони Конституції. Поняття та види конституційного контролю.

Конституційно-правові відносини

Поняття й особливості конституційно-правових відносин. Склад конституційно-правових відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин: загальна характеристика та класифікація. Об'єкти конституційних правовідносин. Зміст конституційних правовідносин. Юридичні факти в конституційному праві.

Конституційно-правова відповідальність

Поняття, особливості та функції конституційно-правової відповідальності. Підстави конституційно-правової відповідальності. Поняття й склад конституційних правопорушень. Суб'єкт правопорушень за конституційним правом. Санкції за конституційним правом України.

Конституційний лад України

Поняття і зміст конституційного ладу: теоретичний аспект. Принципи конституційного ладу України. Основи конституційного ладу в системі Конституції України (гуманістичні, політичні, соціально-економічні, національно-культурні та екологічні).

Конституційні основи народовладдя

Поняття і сутність народовладдя. Пряма (безпосередня) та представницька демократія. Поняття, конституційно-правова регламентація та види референдумів в Україні. Порядок призначення, організації і проведення референдумів в Україні. Виборче право і виборча система: поняття та принципи. Правове регулювання і порядок формування представницьких органів держави і місцевого самоврядування в Україні. Вибори Президента України. Вибори народних депутатів України. Місцеві вибори.

Конституційні основи громадянського суспільства та його основні інститути

Поняття громадянського суспільства. Структура і принципи самоорганізації громадянського суспільства. Конституційні основи формування і розвитку громадянського суспільства в Україні. Поняття і види громадських об'єднань. Порядок створення громадських об'єднань. Припинення діяльності громадських об'єднань. Конституційно-правовий статус політичних партій. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності політичних партій. Припинення діяльності політичних партій.

Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні

Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. Принципи конституційно-правового статусу людини і громадянина. Поняття і юридична природа конституційних прав і свобод людини і громадянина. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. Співвідношення індивідуальних і колективних прав. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Гарантії здійснення прав і свобод людини і громадянина в Україні. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правове становище людини і громадянина.

Громадянські (правові) стани особистості

Поняття і принципи громадянства України. Набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Поняття та основи конституційно-правового статусу іноземців. Права, свободи та обов'язки іноземців. Режими проживання іноземних громадян. Особи без громадянства: поняття й особливості конституційно-правового статусу. Поняття й особливості конституційно-правового статусу біженця. Умови і порядок набуття та втрати статусу біженця. Права та обов'язки біженця. Особливості конституційно-правового статусу осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Особливості конституційно-правового статусу закордонних українців.

Державний лад України

Поняття державного ладу України. Державний лад і форма держави: поняття й співвідношення. Принципи державного ладу України: загальна характеристика. Суверенітет держави. Україна - суверенна і незалежна держава. Україна – демократична, правова держава. Україна – соціальна держава.

Республіканська форма правління в Україні. Зміст і практична реалізація принципу поділу державної влади в Україні.

Державний устрій України

Державна територія: поняття й склад. Державний кордон: поняття, види, порядок встановлення, режими. Поняття і принципи державного устрою. Державно-правові (юридичні) ознаки України як унітарної держави. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Адміністративно-територіальний устрій України. Порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою України (утворення, реорганізація або ліквідація адміністративно-територіальної одиниці; найменування або перейменування; зміна меж адміністративно-територіальної одиниці)

Система органів державної влади України

Конституційно-правова природа державної влади: поняття, завдання та функції. Поняття органу держави, його ознаки та конституційний статус. Класифікація (види) органів державної влади. Принципи організації і діяльності органів державної влади в Україні.

Законодавча влада в Україні

Законодавча влада в Україні. Український парламентаризм: генеза становлення і сучасний етап розвитку. Конституційна природа парламенту – Верховної Ради України. Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Принципи діяльності Верховної Ради України. Функції і повноваження Верховної Ради України. Парламентські процедури: законодавча, установча, процедура здійснення парламентського контролю. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Конституційно-правовий статус народного депутата України і правові гарантії його діяльності. Природа депутатського мандата. Підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України.

Президент України

Інститут президентства в Україні: історія становлення й сучасний етап розвитку. Роль та місце Президента України в системі органів державної влади. Конституційно-правовий статус Президента України. Порядок вступу на пост Президента України. Повноваження Президента України. Акти Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони. Допоміжні, консультативні та інші органи і служби при Президентові України

Виконавча влада в Україні

Поняття виконавчої влади та її місце в механізмі державної влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: порядок формування, склад і компетенція. Акти Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України: порядок призначення, повноваження. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: порядок формування, принципи діяльності, структура, основні завдання, повноваження, акти. Конституційно-правовий статус і система органів виконавчої влади на місцях. Місцеві державні адміністрації: правова природа, порядок формування, структура, принципи діяльності, компетенція, акти.

Судова влада. Прокуратура України

Судова влада: поняття, склад і принципи функціонування. Судова система України. Система судів загальної юрисдикції. Конституційні принципи судочинства. Здійснення правосуддя у формах конституційного, цивільного, кримінального та адміністративного судочинства. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя. Конституційно-правовий статус суддів. Конституційно-правовий статус прокуратури України. Функції і повноваження прокуратури України.

Конституційна юстиція в Україні

Поняття конституційної юстиції. Становлення і розвиток конституційної юстиції в Україні. Правова природа Конституційного Суду України. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Принципи конституційного судочинства. Суб'єкти і форми звернення до Конституційного Суду України. Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства. Процесуальні строки. Поняття і правова природа актів Конституційного Суду України. Види, порядок прийняття та виконання актів Конституційного Суду України. Правові позиції Конституційного Суду України: поняття і значення.

Місьцеве самоврядування в Україні

Поняття і принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні: загальна характеристика її елементів. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Способи формування органів місцевого самоврядування. Відносини органів місцевого самоврядування з центральними органами державної влади. Конституційні принципи та види взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими органами виконавчої влади. Конституційно-правовий статус депутата місцевої ради і правові гарантії його діяльності.

МОДУЛЬ 3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Вступ до кримінального права. Закон України про кримінальну відповідальність.

Поняття, структура та види кримінально-правових норм. Поняття та структура закону України про кримінальну відповідальність. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у часі. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у просторі. Екстрадиція.

Вчення про злочин та його склад.

Поняття та види злочинів. Поняття, елементи та ознаки складу злочину. Види складів злочинів.

Об'єктивні ознаки складу злочину.

Об'єкт злочину. Предмет злочину та потерпілий від злочину. Об'єктивна сторона складу злочину. Суспільно небезпечне діяння. Суспільно небезпечні наслідки. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та наслідками. Час, місце, обстановка, знаряддя, засоби, спосіб вчинення злочину

Суб'єктивні ознаки складу злочину.

Суб'єкт злочину. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Вчинення злочину у стані сп'яніння. Суб'єктивна сторона складу злочину. Змішана (подвійна, складна) форма вини. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину. Помилка та її кримінально-правове значення

Стадії вчинення умисного злочину.

Поняття та види стадій вчинення умисного злочину. Закінчений злочин. Готування до злочину. Замах на злочин. Добровільна відмова від вчинення злочину

Співучасть у злочині.

Поняття співучасті у злочині. Види співучасників злочину. Форми співучасті у злочині. Підстави і межі кримінальної відповідальності співучасників злочину

Множинність злочинів.

Поняття множинності злочинів. Одиначний злочин. Сукупність злочинів. Повторність злочинів. Рецидив злочинів

Обставини, що виключають злочинність діяння.

Поняття обставин, що виключають злочинність діяння. Характеристика обставин, що виключають злочинність діяння

Звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Характеристика окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності

Вчення про покарання та його призначення.

Поняття покарання. Система покарань. Основні та додаткові покарання. Загальні засади призначення покарання. Спеціальні засади призначення покарання. Судимість.

Звільнення від покарання та його відбування.

Поняття звільнення від покарання та його відбування. Характеристика видів звільнення від покарання та його відбування

Інші заходи кримінально-правового характеру.

Примусові заходи медичного характеру. Примусове лікування. Спеціальна конфіскація

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

- 1 Основи кваліфікації злочинів та наскрізні кримінально-правові поняття
- 2 . Злочини проти основ національної безпеки України
3. Злочини проти особи
4. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
5. Злочини проти власності
6. Злочини у сфері господарської діяльності.
7. Злочини проти громадської безпеки
8. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту
9. Злочини проти громадського порядку та моральності

10. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

11. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян

12. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

13. Злочини у сфері правосуддя

МОДУЛЬ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Кримінальний процес: загальні положення

Кримінальний процес: поняття, сутність та завдання. Кримінальні процесуальні функції: поняття та різновиди. Система кримінального процесу. Поняття стадій кримінального процесу, їх система, зміст і завдання. Кримінальна процесуальна форма, відносини та гарантії. Наука кримінального процесу, її предмет, система та методи.

Кримінальний процесуальний закон

Кримінальне процесуальне право: поняття та значення. Кримінальні процесуальні норми: поняття, структура і різновиди. Дія кримінального процесуального законодавства у просторі, в часі та за колом осіб

Засади кримінального провадження

Засади кримінального провадження: поняття, значення, класифікація, система та правові гарантії реалізації. Загальноправові засади та специфіка їх застосування у кримінальному провадженні. Загальнопроцесуальні засади та специфіка їх застосування у кримінальному провадженні. Кримінальні процесуальні (або галузеві) засади та їх правовий зміст.

Учасники кримінального провадження

Учасники кримінального провадження: поняття і класифікація. Суд, слідчий суддя, присяжний. Сторона обвинувачення. Сторона захисту. Потерпілий та його представник у кримінальному провадженні. Інші учасники кримінального процесу. Відводи.

Докази і доказування в кримінальному процесі

Докази: поняття і ознаки. Класифікація доказів. Доказування в кримінальному процесі: поняття, значення, елементи. Предмет, межі і суб'єкти доказування. Характеристика процесуальних джерел доказів, їх різновиди.

Процесуальні документи, строки і витрати

Процесуальні документи: поняття, різновиди, зміст, форма, значення. Процесуальні строки: поняття, класифікація, значення, порядок обчислення. Поняття і різновиди процесуальних витрат.

Заходи забезпечення кримінального провадження

Заходи забезпечення кримінального провадження: поняття та класифікація. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Різновиди заходів забезпечення кримінального провадження, підстави та порядок їх застосування. Мета і підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що

враховуються при обранні запобіжного заходу. Різновиди запобіжних заходів. Порядок застосування, зміни і скасування запобіжних заходів.

Досудове розслідування

Досудове розслідування: поняття, значення та завдання. Початок досудового розслідування. Форми досудового розслідування. Особливості досудового розслідування кримінальних проступків. Підслідність: поняття та різновиди. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування. Матеріали досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії

Слідчі (розшукові) дії: поняття і система. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Гласні слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Повідомлення про підозру

Підозра у кримінальному провадженні: поняття і ознаки. Зміст і форма письмового повідомлення про підозру. Порядок повідомлення про підозру. Допит підозрюваного. Зміна повідомлення про підозру.

Зупинення і закінчення досудового розслідування

Зупинення досудового розслідування: поняття, підстави та процесуальний порядок. Відновлення досудового розслідування: поняття, підстави та процесуальний порядок. Форми закінчення досудового розслідування.

Підсудність у кримінальному провадженні. Підготовче провадження у першій інстанції

Підсудність: поняття та різновиди. Підготовче провадження: поняття, завдання, порядок здійснення та строки. Рішення, які має право прийняти суд на стадії підготовчого провадження. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

Судовий розгляд

Судовий розгляд: поняття, система та загальні положення. Межі судового розгляду. Процедура судового розгляду.

Судові рішення у кримінальному провадженні

Судові рішення: поняття та значення. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судових рішень. Ухвала суду: поняття, різновиди та зміст. Вирок суду: поняття, різновиди та зміст. Порядок ухвалення та проголошення судового рішення. Окрема думка судді. Роз'яснення змісту судового рішення

Провадження в суді апеляційної інстанції

Провадження в суді апеляційної інстанції: поняття, риси, завдання та значення. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Суб'єкти права на апеляційне оскарження, процесуальний порядок і строки апеляційного оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова у відкритті провадження. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна та доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі

перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд. Результати розгляду кримінального провадження апеляційним судом. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Провадження з виконання судових рішень

Провадження з виконання судових рішень: завдання та значення. Порядок набрання законної сили судовим рішенням. Порядок звернення вироку, ухвали суду до виконання. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час та після виконання вироків. Порядок їх вирішення.

Провадження в суді касаційної інстанції

Провадження в суді касаційної інстанції: поняття, риси, завдання та значення. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Особи, які мають право подати касаційну скаргу, порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Відкриття касаційного провадження. Підготовка касаційного розгляду. Заперечення на касаційну скаргу. Відмова від касаційної скарги, зміна і доповнення касаційної скарги під час касаційного провадження. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Результати розгляду справи касаційним судом. Судові рішення суду касаційної інстанції.

Провадження у Верховному Суді України. Провадження за нововиявленими обставинами

Провадження у Верховному Суді України: поняття і завдання. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України. Порядок подання та розгляду заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України. Результати розгляду кримінального провадження Верховним Судом України. Обов'язковість рішень Верховного Суду України. Провадження за нововиявленими обставинами: поняття, завдання і значення.

Особливі порядки кримінального провадження

Кримінальне провадження на підставі угод. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Кримінальне провадження, яке містить державну таємницю. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження: поняття, завдання та правова основа. Загальні засади міжнародного співробітництва. Процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій. Сутність видачі (екстрадиції) особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Кримінальне провадження у порядку перейняття. Визнання та виконання вироків іноземних судів і передання засуджених осіб.

Цивільне право в системі права України.

Цивільне право як галузь приватного права. Предмет цивільного права. Метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Джерела цивільного права України.

Загальна характеристика джерел цивільного права. Цивільне законодавство України: поняття і структура. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів. Акти цивільного законодавства і договір. Звичай як джерело цивільного права. Звичай ділового обороту. Аналогія в цивільному праві. Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права.

Фізичні особи.

Поняття фізичної особи як суб'єкта цивільних правовідносин. Іноземні громадяни та особи без громадянства як суб'єкти цивільних правовідносин. Ім'я фізичної особи. Місце проживання фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Цивільна дієздатність: поняття, види. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою.

Юридичні особи.

Поняття та ознаки юридичної особи. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Цивільна право- і дієздатність юридичної особи. Органи юридичної особи. Філії і представництва юридичної особи. Припинення юридичної особи. Господарські товариства як юридичні особи. Кооперативи як юридичні особи.

Об'єкти цивільних прав.

Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація. Гроші як об'єкти цивільних прав. Валютні цінності. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.

Правочини.

Поняття та види юридичних фактів в цивільному праві. Юридичні склади. Правочин: поняття та ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочину. Форма правочину. Недійсні правочини, їх правова природа і види. Загальні правові наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину. Недійсні правочини з вадами змісту. Недійсні правочини з вадами форми. Недійсні правочини з вадами суб'єктного складу. Недійсні правочини з вадами волі. Фіктивні та удавані правочини.

Представництво.

Поняття та види представництва в цивільному праві. Суб'єкти представництва. Повноваження представника. Правові наслідки перевищення повноважень представником. Довіреність: поняття, види. Форма довіреності. Зміст довіреності. Припинення представництва за довіреністю.

Строки і терміни. Позовна давність.

Поняття та види цивільно-правових строків і термінів. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків. Поняття та види позовної

давності. Початок перебігу позовної давності. Зупинення і переривання перебігу позовної давності. Правові наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Особисті немайнові права фізичної особи.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Класифікація особистих немайнових прав в цивільному праві. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист особистих немайнових прав.

Загальна характеристика права власності як основного речового права.

Поняття та ознаки речових прав. Види речових прав. Поняття власності і права власності. Зміст права власності. Об'єкти та суб'єкти права власності. Здійснення права власності. Межі здійснення права власності. Обов'язки власника. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Набуття та припинення права власності.

Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види. Набуття права власності на новостворену річ. Переробка (специфікація). Набуття права власності на прирощення, які приносить річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Набуття права власності на безхазяйну річ. Знахідка. Бездоглядна домашня тварина. Скарб. Набуття права власності за давністю володіння нею (набувальна давність). Набуття права власності за договором. Момент виникнення права власності у набувача за договором. Інші похідні способи набуття права власності. Загальна характеристика підстав (способів) припинення права власності. Відчуження речі як підстава припинення права власності. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Викуп пам'ятки історії та культури. Викуп земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю. Націоналізація, конфіскація і реквізиція як підстави припинення права власності. Інші підстави припинення права власності.

Право спільної власності.

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності. Припинення права спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Здійснення права спільної сумісної власності. Припинення права спільної сумісної власності.

Захист права власності.

Поняття захисту права власності. Підстави для захисту права власності. Поняття та види способів захисту права власності. Віндикація як спосіб захисту права власності. Межі віндикації. Розрахунки при віндикації. Негаторний позов. Визнання права власності. Інші способи захисту права власності.

Речові права на чуже майно.

Загальна характеристика речових прав на чуже майно. Володіння. Право користування чужим майном (сервітут). Право користування земельною ділянкою

для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Право забудови земельної ділянки (суперфіцій).

Право інтелектуальної власності: загальні положення.

Поняття та джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення та зміст прав інтелектуальної власності. Особливості правового режиму службових об'єктів права інтелектуальної власності та об'єктів, створених за замовленням. Захист права інтелектуальної власності.

Авторське право і суміжні права.

Поняття та об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення суб'єктивних авторських прав. Особисті немайнові права автора. Майнові авторські права. Випадки вільного використання творів. Строки чинності майнових авторських прав. Суміжні права, їх об'єкти, суб'єкти, виникнення і зміст.

Патентне право.

Патентне право та його джерела. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентних прав. Патент як форма охорони прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Особисті немайнові права винахідника (автора промислового зразка). Майнові права, що впливають з патенту. Дії, що не визнаються порушенням прав володільця патенту. Припинення дії патенту та визнання його недійсним.

Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Загальна характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне (фірмове) найменування. Торговельна марка (знак для товарів і послуг): поняття, об'єкти, умови надання правової охорони. Суб'єкти та підстави набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку. Зміст права інтелектуальної власності на торговельну марку. Припинення чинності свідоцтва та визнання його недійсним. Географічне зазначення як об'єкт права інтелектуальної власності.

Зобов'язання та його виконання.

Поняття та елементи зобов'язання. Види зобов'язань. Підстави виникнення зобов'язань. Сторони і треті особи у зобов'язанні. Множинність сторін, її види. Заміна сторін у зобов'язанні. Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язання. Строк (термін) виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Спосіб виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Забезпечення виконання зобов'язань.

Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань. Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання. Завдаток: поняття, функції. Співвідношення з авансом. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком. Застава: поняття, види, підстави виникнення. Предмет застави. Суб'єкти заставних правовідносин. Договір застави, його зміст та форма.

Звернення стягнення на заставлене майно. Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.

Припинення зобов'язань.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань. Припинення зобов'язання належним його виконанням. Передання відступного. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Збіг кредитора і боржника в одній особі. Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи – сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.

Відповідальність за порушення зобов'язань.

Порушення зобов'язання та його правові наслідки. Поняття цивільно-правової відповідальності та її види. Форми відповідальності за порушення зобов'язання. Відшкодування збитків. Сплата неустойки. Співвідношення збитків і неустойки. Умови цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язання. Випадок і непереборна сила, їх правове значення.

Загальні положення про договір.

Поняття договору в цивільному праві. Свобода договору та її межі. Види договорів. Зміст договору. Типові і примірні договори. Укладення договору. Підстави та правові наслідки зміни і розірвання договору.

Договір купівлі-продажу: загальні положення.

Поняття та ознаки договору купівлі-продажу, його значення в сучасних умовах, сфера застосування та джерела правового регулювання. Сторони в договорі купівлі-продажу. Право продажу речі. Форма договору купівлі-продажу. Зміст договору купівлі-продажу. Предмет договору. Ціна в договорі купівлі-продажу. Права та обов'язки покупця і продавця у разі пред'явлення третьою особою позову про витребування купленого товару. Права та обов'язки продавця. Правові наслідки порушення продавцем своїх зобов'язань. Права та обов'язки покупця. Правові наслідки порушення покупцем своїх зобов'язань.

Окремі різновиди договору купівлі-продажу.

Договір роздрібною купівлі-продажу. Договір поставки. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір міни (бартеру).

Договір дарування.

Договір дарування: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони в договорі. Предмет договору дарування. Форма договору. Обов'язки дарувальника. Відмова від договору дарування. Розірвання договору дарування. Пожертва як різновид дарування

Договори ренти і довічного утримання (догляду).

Договір ренти: поняття, ознаки. Сторони в договорі ренти. Форма договору. Зміст договору ренти. Передання майна під виплату ренти. Форма і розмір ренти, строк її виплати. Забезпечення виплати ренти. Припинення договору ренти. Договір довічного утримання: поняття, ознаки. Сторони у договорі. Форма договору довічного утримання (догляду). Зміст договору. Обов'язки набувача за

договором. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). Припинення договору довічного утримання (догляду).

Договір найму (оренди).

Договір найму (оренди): поняття, ознаки, сфера застосування та джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Плата за користування майном. Строк договору найму (оренди). Права і обов'язки сторін за договором найму (оренди). Ремонт орендованої речі. Правові наслідки поліпшень орендованого майна. Припинення договору найму (оренди). Договір прокату. Договір оренди земельної ділянки. Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір фінансового лізингу.

Договір найму (оренди) житла. Договір позички.

Договір найму житла: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Сторони у договорі. Особи, які постійно проживають з наймачем, порядок їх вселення і правовий статус. Тимчасові мешканці. Предмет договору найму житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму житла. Права та обов'язки сторін за договором найму житла. Припинення договору найму житла. Договір позички: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі. Форма договору позички. Права та обов'язки сторін за договором. Припинення договору позички.

Договір підряду.

Договір підряду: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі підряду. Система генерального підряду. Предмет договору підряду. Ціна в договорі підряду. Кошторис. Права та обов'язки сторін за договором підряду. Ризики підрядника. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проектні та пошукові роботи.

Договори у сфері транспортних послуг.

Загальна характеристика договорів про надання послуг. Поняття та види перевезень, джерела їх правового регулювання. Договір перевезення вантажу: поняття, ознаки. Сторони в договорі. Укладення договору перевезення вантажу. Перевізні документи. Довгострокові договори. Права та обов'язки сторін за договором. Відповідальність за порушення договору перевезення вантажу. Договір перевезення пасажирів і багажу: поняття, ознаки. Сторони у договорі. Укладення договору. Проїзні документи. Права, обов'язки та відповідальність сторін за договором перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортного експедирування.

Договір зберігання.

Договір зберігання: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі зберігання. Професійний зберігач. Форма договору зберігання. Зміст договору зберігання. Права та обов'язки сторін, порядок їх виконання. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі. Особливості відповідальності професійного зберігача. Зберігання на товарному складі. Спеціальні види зберігання.

Договір страхування.

Поняття страхування та джерела його правового регулювання. Види і форми страхування. Страховик, страхувальник, застрахована особа, вигодонабувач. Договір страхування: поняття, ознаки. Форма договору. Страхове свідоцтво (поліс, сертифікат). Істотні умови договору страхування. Права і обов'язки сторін за договором страхування. Відмова від здійснення страхової виплати. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Договори доручення, комісії та управління майном.

Договір доручення: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі. Зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання. Припинення договору доручення. Договір комісії: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі. Зміст договору комісії. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання. Припинення договору комісії. Поняття та ознаки договору управління майном. Джерела правового регулювання. Сторони у договорі. Форма договору управління майном. Зміст договору управління майном. Права та обов'язки сторін за договором. Припинення договору управління майном.

Договір позики. Кредитний договір.

Поняття та ознаки договору позики. Сторони у договорі. Форма договору позики. Зміст договору позики. Обов'язки позичальника та правові наслідки їх порушення. Оспорювання позики. Поняття, ознаки та види кредитних договорів. Джерела правового регулювання. Сторони кредитного договору. Порядок укладення та форма кредитного договору. Зміст кредитного договору. Забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Іпотечне кредитування в Україні. Відповідальність сторін за кредитним договором.

Договір банківського рахунка. Договір банківського вкладу.

Поняття та види банківських рахунків. Поняття та ознаки договору банківського рахунка. Сторони договірних зобов'язань по відкриттю та обслуговуванню рахунків. Порядок відкриття рахунка та укладення договору банківського рахунка. Зміст договору банківського рахунка. Кредитування рахунка. Підстави та черговість списання грошових коштів з рахунка. Обмеження права розпорядження рахунком. Припинення договору банківського рахунка. Відповідальність сторін за договором. Банківська таємниця. Поняття та види договорів банківського вкладу (депозиту). Сторони договору банківського вкладу (депозиту). Порядок укладення та форма договору банківського вкладу. Ощадні сертифікати. Зміст договору банківського вкладу. Зміна та розірвання договору банківського вкладу. Відповідальність банку.

Договір факторингу.

Поняття та ознаки договору факторингу. Види факторингу. Сторони договору факторингу. Порядок укладення та форма договору факторингу. Зміст договору факторингу. Відповідальність сторін.

Договори у сфері інтелектуальної власності.

Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних

майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії (франчайзингу).

Договір про спільну діяльність.

Договір про спільну діяльність: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі про спільну діяльність. Форма договору. Зміст договору. Поняття договору простого товариства. Вклади учасників простого товариства. Правовий режим спільного майна. Порядок ведення спільних справ учасників простого товариства. Розподіл між учасниками прибутків, спільних витрат і збитків. Припинення договору простого товариства.

Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій. Кондикційні зобов'язання.

Недоговірні зобов'язання, їх особливості та види. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави (кондикційні зобов'язання).

Зобов'язання із відшкодування шкоди.

Поняття та елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстава та умови виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності. Відшкодування шкоди, завданої працівником. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами. Особливості відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури чи суду. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.

Поняття та види спадкування.

Поняття спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування. Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт, його суб'єкти та особливості здійснення. Свобода заповіту та її межі. Право на обов'язкову частку у спадщині, його суб'єкти. Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків. Форма заповіту. Посвідчення заповіту при свідках. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Недійсність заповіту. Умови спадкування за

законом. Черговість спадкування за законом, зміна такої черговості. Черги спадкоємців за законом. Спадкування утриманцями. Спадкування за правом представлення.

Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину.

Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців. Строки для прийняття спадщини та правові наслідки їх пропуску. Право на відмову від прийняття спадщини, порядок його реалізації, правові наслідки. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Відумерлість спадщини. Поділ та перерозподіл спадщини між спадкоємцями. Задоволення спадкоємцями вимог кредиторів спадкодавця. Свідоцтво про право на спадщину та порядок його одержання. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. Визнання свідоцтва недійним.

МОДУЛЬ 6. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Загальні положення цивільного процесуального права

Форми захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Цивільне процесуальне право: поняття, предмет, методи, система. Джерела цивільного процесуального права. Поняття, завдання, стадії цивільного судочинства. Структура цивільного процесу (цивільного судочинства)

Принципи цивільного процесуального права

Принципи цивільного судочинства: поняття та значення. Характеристика окремих принципів цивільного процесуального права.

Цивільні процесуальні правовідносини: поняття та елементи

Поняття та загальна характеристика цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Відводи. Склад суду. Відводи.

Учасники цивільного процесу

Процесуально – правовий статус сторін у цивільному процесі. Треті особи. Органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Представництво у цивільному процесі. Особи, що сприяють здійсненню судочинства

Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ

Цивільна юрисдикція судів. Підсудність цивільних справ: поняття та різновиди.

Умови процесуальної діяльності

Строки у цивільному процесі. Судові витрати. Заходи процесуального примусу

Докази і доказування в цивільному судочинстві

Доказування в цивільному судочинстві. Докази в цивільному судочинстві: поняття, види, забезпечення.

Позовне провадження

Позов у цивільному процесі. Подання позову до суду. Відкриття провадження. Провадження у справі до судового розгляду як стадія цивільного процесу. Судовий розгляд цивільних справ. Судові рішення першої інстанції: поняття, види, зміст.

Спрощені провадження та процедури цивільного судочинства

Поняття та особливості наказного провадження. Судовий наказ. Окреме провадження: загальна характеристика та особливості. Заочний розгляд справи

Оскарження та перегляд судових рішень

Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Суть і значення перегляду судових рішень Верховним Судом України. Провадження у зв'язку із нововиявленими обставинами.

Загальні положення міжнародного цивільного процесу

Поняття і природа міжнародного цивільного процесу. Загальні положення міжнародного цивільного процесу

III. Питання для вступних іспитів до аспірантури зі спеціальності 081 Право на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

1. Предмет та методологія як визначальні характеристики теорії держави і права.
2. Проблеми суверенітету держави: поняття та зміст.
3. Типологія держав. Цивілізаційний та формаційний підходи.
4. Поняття та види структурної організації системи законодавства.
5. Загальна характеристика сучасних концепцій праворозуміння.
6. Принципи організації апарату сучасної держави. Реалізація принципу поділу влади.
7. Тлумачення норм права та його значення у процесі правозастосування.
8. Поняття та проблеми структурної організації апарату держави.
9. Питання класифікації стадій застосування норм права.
10. Систематизація законодавства та її форми. Облік законодавства.
11. Поняття та функції юридичної відповідальності: загальнотеоретичні та галузеві аспекти.
12. Функції права як основні напрями його впливу на суспільні відносини.
13. Природне і позитивне право, їх співвідношення.
14. Чинність нормативно-правових актів в часі, в просторі та за колом осіб.
15. Поняття і види функцій держави як основних напрямків її діяльності.
16. Форми демократії та проблеми визначення їх змісту.
17. Сучасні форми та методи здійснення функцій держави.
18. Поняття форми держави та проблеми її структури.
19. Принципи права: поняття та класифікація.
20. Форми державного правління та їх класифікація.
21. Склад правопорушення та його структурні елементи.

- 22.Класифікація стадій правотворчості держави та громадянського суспільства.
- 23.Нормативно-правовий акт як основне джерело (форма) права романо-германській правовій системі.
- 24.Поняття механізму держави та проблеми його структури.
- 25.Міжнародні стандарти прав людини та проблеми їх реалізації.

МОДУЛЬ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Поняття та предмет конституційного права України як галузі права. Місце конституційного права у системі права України.
2. Система конституційного права.
3. Поняття та елементи конституційно-правових відносин.
4. Поняття джерел конституційного права та їх види.
5. Поняття та суть конституції. Класифікація конституцій.
6. Функції Конституції України та їх загальна характеристика. Юридичні властивості конституції України.
7. Форма і структура Конституції України.
8. Поняття конституційного ладу, його зміст. Політичні та економічні основи конституційного ладу.
9. Поняття конституційних прав і свобод людини та громадянина, їх співвідношення.
10. Особливості конституційно-правового статусу іноземців та біженців в Україні.
11. Поняття та принципи громадянства в Україні. Підстави набуття та припинення громадянства України.
12. Основні особисті права громадян України та їх загальна характеристика.
13. Основні політичні права і свободи громадян України та їх загальна характеристика.
14. Основні соціально-економічні та культурні права громадян України та їх загальна характеристика.
15. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Взаємозв'язок прав та обов'язків.
16. Поняття та види референдумів. Предмет всеукраїнського і місцевих референдумів.
17. Поняття та види виборів. Виборчий процес та його стадії.
18. Роль Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади. Порядок формування Верховної Ради України та припинення її повноважень.
19. Функції і повноваження Верховної Ради України. Організація роботи Верховної Ради України та її структурних підрозділів.
20. Загальна характеристика конституційно-правового статусу народного депутата України.
21. Завдання та повноваження Конституційного Суду України.
22. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

23. Функції і повноваження Президента України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України.
24. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів державної виконавчої влади. Склад Кабінету Міністрів.
25. Функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
26. Конситуційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
27. Засади організації судової влади в Україні. Організаційні основи системи судів загальної юрисдикції.
28. Місце прокуратури у системі органів державної влади. Функції прокуратури.
29. Поняття, принципи та завдання місцевого самоврядування. Повноваження органів місцевого самоврядування в Україні.
30. Конституційні засади територіального устрою України.

МОДУЛЬ 3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Основні типи законодавчого визначення поняття злочину в сучасному кримінальному праві. Злочини та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.
2. Основні функції юридичного складу злочину в механізмі кримінально-правового регулювання. Злочин та склад злочину.
3. Кримінальна відповідальність: спірні питання теорії і практики.
4. Проблема кримінальної відповідальності юридичних осіб.
5. Специфічні ознаки та кримінально-правове значення сукупності злочинів, її відмінність від конкуренції кримінально-правових норм.
6. Система обставин, що виключають злочинність діяння. Обставини, що виключають злочинність діяння, які не передбачені КК України.
7. Правова та соціальна природа покарання. Мета покарання та проблеми її реалізації.
8. Неповнолітні та малолітні як особливі суб'єкти охоронних кримінально-правових відносин. Види заходів кримінально-правового впливу, що можуть бути застосовані до неповнолітнього та малолітнього за КК України.
9. Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.
10. Проблемні питання кримінальної відповідальності за злочини проти життя та здоров'я особи.
11. Проблемні питання кримінальної відповідальності за злочини проти власності.
12. Проблеми криміналізації діянь проти громадської безпеки.
13. Імплементация стандартів Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією Ради Європи у вітчизняне кримінальне законодавство.
14. Корупційні правопорушення та корупційні злочини як їх різновид: співвідношення та диференціація відповідальності за їх вчинення.

15. Громадський порядок і моральність як об'єкти кримінально-правової охорони. Проблеми криміналізації злочинів проти моральності та громадського порядку.

МОДУЛЬ 4. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

1. Сутнісні ознаки та наукове поняття кримінального процесу.
2. Завдання кримінального процесу України: доктринальне тлумачення.
3. Система проваджень у сучасному кримінальному процесі України.
4. Система кримінально-процесуальних гарантій правосуддя та прав людини.
5. Проблеми визначення дії КПК України 2012 р. у просторі, часі, за колом осіб.
6. Резерви удосконалення принципів кримінального провадження.
7. Наукові підходи до характеристики суб'єктів кримінального провадження.
8. Проблеми визначення статусу судді та суду за КПК України 2012 р. Слідчий суддя як суб'єкт судового контролю: характеристика повноважень.
9. Теоретичні підходи до визначення поняття «докази» та «доказування» у науці кримінального процесу.
10. Науковий аналіз засобів процесуального примусу за КПК України 2012 р.
11. Теоретичні та практичні проблеми стадії досудового розслідування.
12. Теоретичні та практичні проблеми стадії судового розгляду.
13. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим. Угода між прокурором та підозрюваним (обвинуваченим) про визнання винуватості. Наслідки укладення та затвердження таких угод.
14. Провадження у Верховному Суді України: поняття і завдання.
15. Науковий аналіз контрольних стадій кримінального процесу.

МОДУЛЬ 5. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Принципи цивільного права і законодавства: поняття, види, зміст.
2. Розмежування предмету цивільного та господарського права України.
3. Природне та приватне право: поняття, ознаки.
4. Органи юридичної особи: поняття, види, правосуб'єктність.
5. Колізії щодо визначення змісту суперфіцію: теорія та практика.
6. Проблемні питання ліквідації юридичних осіб.
7. Проблеми реалізації права особи на медичну допомогу. Медична помилка.
8. Проблеми визначення моральної шкоди у чинному законодавстві України: теорія і практика.
9. Особливості захисту речових прав.
10. Юридичні засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту.

11. Система нормативних цивільно-правових договорів та особливості їх правового регулювання.
12. Новели договору купівлі-продажу.
13. Особливості договору дарування та пожертви.
14. Система новел в регулюванні договорів найму (оренди).
15. Проблеми регулювання договорів з надання медичних, освітніх, аудиторських, інформаційних та ін. послуг.
16. Система правових новел в правовому регулюванні фінансових послуг. Договір факторингу.
17. Новели з питань відшкодування майнової та моральної шкоди по односторонніх зобов'язаннях та завданій злочином.
18. Поняття спадщини. Нове в складі спадщини. Особливості спадкування окремих видів майна.
19. Коло спадкоємців за законом. П'ята черга спадкоємців.
20. Новий порядок прийняття спадщини та її оформлення.

МОДУЛЬ 6. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

1. Поняття та характерні особливості методу правового регулювання цивільного процесуального права України.
2. Поняття та характерні ознаки суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин, проблеми визначення їх матеріально-правової та процесуальної заінтересованості.
3. Характерні особливості процесуального становища третіх осіб, їх представників та відмінності у їх правовому статусі.
4. Роль та значення рішень Європейського суду з прав людини.
5. Поняття, особливості процесуального становища позивача.
6. Особливості розгляду цивільних справ апеляційним судом.
7. Особливості розгляду цивільних справ в касаційному порядку.
8. Окреме провадження як вид непозовного цивільного судочинства.
9. Наказне провадження як новий вид цивільного судочинства.
10. Суб'єктний склад у справах наказного та окремого провадження.

Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до аспірантури зі спеціальності 081 Право на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
1	2	3	4
А «Відмінно»	Відмінно	90-100	Вступник до аспірантури виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять

			дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
В «Дуже добре»	Дуже добре	82-89	Вступник до аспірантури виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їхнє значення для подальшої професійної діяльності.
С «Добре»	Добре	75-81	Вступник до аспірантури виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Д «Задовільно»	Задовільно	68-74	Вступник до аспірантури виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
Е «Достатньо»	Достатньо	60-67	Вступник до аспірантури виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX «Незадовільно»	Незадовільно	45-59	Вступник до аспірантури має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою навчань.
F «Незадовільно»	Незадовільно	0-44	Вступник до аспірантури не мав знань зі значної частини навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

**Наукова та навчальна література для підготовки до вступу зі спеціальності
081 Право
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти**

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

1. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права: Підручник / М. С. Кельман. – К. : «Кондор», 2016. – 716 с.
2. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 584 с.
3. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою) / Л.А. Луць. – К. : Атіка, 2007. – 412 с.
4. Марченко М. Н. Теория государства и права: Учебник / М. Н. Марченко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 648 с.
5. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права і держави. Навчальний посібник. – К. : Атіка, 2002. – 312 с.
6. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник. – К. : Алерта, 2014. – 524 с.
7. Теорія держави і права: Академічний курс: Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
8. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – 368 с
9. Теорія держави і права [Текст] : підручник / С. Л. Лисенков [и др.] ; ред. С. Л. Лисенков. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 448 с.
10. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до держ. іспитів / Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова ; за заг. ред. О. В. Петришина. – 4-те вид., допов. і змін. – Х. : Право, 2015. – 204 с.

МОДУЛЬ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Конституція України, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Совгиря, О. В. Конституційно-процесуальне право України [Текст] : навчальний посібник / О. В. Совгиря. - К. : Юрінком Інтер, 2015. - 536 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х
4. Кафарський В. І., Припхан І. І. Конституційне право України у схемах: Навч. посіб. / В. І. Кафарський, І. І. Припхан. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 272 с.
5. Конституційне право України: Навчальний посібник для підготовки до іспитів / Упорядники Т. Є. Дяків, І. В. Тетарчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 218 с.

6. Конституційне право України : навчальний посібник для підготовки до іспиту за кредитно-модульною системою навчання / В. О. Боняк та ін. – Дніпропетровськ : ДДУВС, 2013. – 295 с.
7. Конституційне право України : навчальний посібник / За заг. ред. Р. Ф. Гринюка. – Донецьк : ДонНУ, 2014. – 281 с.
8. Конституційне право України : підручник / Під заг. ред. Ю. М. Бисаги, Д. М. Белова. – Ужгород : Гельветика, 2013. – 359 с.
9. Конституційне право України. Посібник для підготовки до іспиту / Ю. Г. Барабаш, Л. К. Байрачна, І. І. Дахова та ін.; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. – К. : Право, 2012. – 304 с.
10. Міхневич Л. В. Конституційне право України: практикум / Л. В. Міхневич. – Київ : КНЕУ, 2013. – 265 с.
11. Нестерович В. Ф. Конституційне право України : навчальний посібник з підготовки до самостійної роботи / В. Ф. Нестерович. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. – 207 с.
12. Юринець Ю. Л. Конституційне право України : навчальний посібник / Ю. Л. Юринець. – Ужгород : А.Е. Бреза, 2014. – 367 с

МОДУЛЬ 3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст] : підручник / ред.: В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін. - 5-е вид., перероб. і доп. - Харків : Право, 2016. - 678 с.
2. Кваліфікація злочинів [Текст] : навчальний посібник / ред. М. І. Панов. - Харків : Право, 2016. - 356 с
3. Савченко, А. В. Кримінальне право України. Загальна частина (у схематичних діаграмах) [Текст] : навчальний посібник / А. В. Савченко, Ю. Л. Шуляк. - К. : ЦУЛ, 2014. - 156 с
4. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / ред.: В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін. - Харків : Право, 2015. - 528 с.
5. Мала енциклопедія кримінального права [Текст] : енциклопедичне видання / НАН України; Київський університет права ; ред.: Ю. Л. Блошицький, З. А. Тростюк. - К. : Кондор, 2012. - 284 с.
6. Дудоров О.О., Хавронюк М.І.. Кримінальне право України: Навч. посібник / За заг. ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2014. – 944 с.
7. Кримінальний кодекс України: науково-практичний коментар. Вид. дев'яте, перероб. і доп. / Відп. ред. Є. Л. Стрельцов.- Х.: ТОВ “Одіссей”, 2013.- 912 с.
8. Кримінальне право України. Особ. част. Альбом схем: Навч. посіб. – К.: Алерта, 2015. – 576 с.

МОДУЛЬ 4. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України, Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

2. Кримінальний процес [Текст] : підручник / Ю. М. Грошевий [та ін.]. - Х. : Право, 2014. - 824 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. У двох томах. Т. 1 [Текст] : коментар. - Х. : Право, 2013. - 768 с.
4. Кримінальний процес [Текст] : підручник / ред.: В. Я. Тацій, О. В. Капліна, О. Г. Шило. - Харків : Право, 2014. - 824 с.
5. Кримінальний процес: підручник / за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого. – Х.: Право, 2013. – 824 с.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х.: Одісей, 2013. – 1104 с.

МОДУЛЬ 5. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Цивільний кодекс України, Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Цивільне право. У двох томах. Т. 2 [Текст]: підручник / В. І. Борисова. - Х.: Право, 2014. - 816 с.
3. Цивільне право України. Особлива частина [Текст] : підручник / ред. О. В. Дзера. - К. : Юрінком Інтер, 2014. - 1176 с
4. Фурса С.Я., Фурса Є.І., Щербак С.В. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С.Я.Фурси. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006.
5. Фурса С.Я., Щербак С.В., Свтушенко О.І. Цивільний процес України: проблеми і перспективи. Науково-практичний посібник. К.: Видавець Фурса С.Я.; КНТ, 2006. – 448 с. – (Серія "Процесуальні науки").
6. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України. – К.: Ін Юре, 2005. – 624 с.

МОДУЛЬ 6. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

1. Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс України, Кодекс, Закон від 18.03.2004 № 1618-IV– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
2. Цивільне процесуальне право України [Текст] : підручник / М. М. Ясинок [та ін.]; ред. М. М. Ясинок. - К. : Алерта, 2016. - 575 с.
3. Масюк, В. В. Цивільний процес у схемах і таблицях [Текст]: навчальний посібник / В. В. Масюк, М. Ю. Акулова. - Х. : Право, 2014. - 192 с
4. Фурса С.Я., Фурса Є.І., Щербак С.В. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С.Я.Фурси. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006.
5. Фурса С.Я., Щербак С.В., Свтушенко О.І. Цивільний процес України: проблеми і перспективи. Науково-практичний посібник. К.: Видавець Фурса С.Я.; КНТ, 2006. – 448 с. – (Серія "Процесуальні науки").

6. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України. – К.: Ін Юре, 2005. – 624 с.